

Hallituksen esitys Eduskunnalle tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin tehdyn pöytäkirjan ja sen suomenkielisen oikaisupöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laiksi tullilain 23 b §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Brysselissä 12 päivänä maaliskuuta 1999 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn pöytäkirjan, joka koskee tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen muuttamista. Pöytäkirjalla laajennetaan yleissopimuksen soveltamisalaa rahanpesurikosten osalta sekä määrittellään kulkuneuvon rekisterinnumero sellaiseksi henkilötiedoksi, joka saadaan tallettaa tullitietojärjestelmään. Pöytäkirjan suomenkielisessä versiossa olleen kirjoitusvirheen vuoksi hyväksyttäväksi tulisi myös oikaisupöytäkirja.

Pöytäkirja tulee voimaan 90 päivän kulut-

tua siitä, kun kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille hyväksyneensä pöytäkirjan. Pöytäkirja tulee kuitenkin voimaan aikaisintaan samanaikaisesti yleissopimuksen kanssa.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja laiksi tullilain 23 b §:n muuttamisesta. Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa. Lait saatettaisiin voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdantana.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Tietotekniikan käytöstä tullialalla tehty yleissopimus (EYVL C 316, 27.11.1995), jäljempänä tullitietojärjestelmäyleissopimus, on tehty 26 päivänä heinäkuuta 1995 Euroopan unionin oikeus- ja sisäasiainyhteistyön puitteissa. Tullitietojärjestelmäyleissopimus perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklaan (nykyiseen 31 artiklaan). Tullitietojärjestelmäyleissopimuksella perustetaan automaattinen tietojärjestelmä, jäljempänä kolmannen pilarin tullitietojärjestelmä, joka sisältää tietoja vakavien kansallista lainsäädäntöä rikkovien tullirikosten esittämisiksi, tutkimiseksi ja syytteesen saatamiseksi. Tullitietojärjestelmä on jäsenvaltioiden tullihallintojen yhteiskäytössä.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 12 päivänä maaliskuuta 1999 pöytäkirjan tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin (EYVL C 91, 31.3.1999), jäljempänä pöytäkirja. Pöytäkirjan suomenkielistä versiota on oikaistu Brysselissä 25 päivänä marraskuuta 2004 tehdyllä oikaisupöytäkirjalla (EYVL C 110, 5.5.2005). Pöytäkirja perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklaan. Pöytäkirjalla muutetaan eräät tullitietojärjestelmäyleissopimuksen määräykset yhdenmukaiseksi tulliyhteistyötä koskevien EU:n säädösten vastaavien määräysten kanssa. Kysymyksessä olevat säädökset ovat jäsenvaltio-

den hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyötä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi annettu Euroopan unionin neuvoston asetus (EY) N:o 515/1997, jäljempänä neuvoston asetus (EY) 515/97, sekä tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tehty yleissopimus (EYVL C 24, 23.1.1998), jäljempänä Napoli II yleissopimus.

Neuvoston asetuksella (EY) N:o 515/1997 on perustettu kolmannen pilarin tullitietojärjestelmää vastaava tietojärjestelmä, ensimmäisen pilarin tullitietojärjestelmä, joka palvelee jäsenvaltioiden keskenään ja toisaalta jäsenvaltioiden komission kanssa harjoittamaa yhteistyötä Euroopan yhteisön tulli- ja maatalouslainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi. Neuvoston asetus (EY) 515/97 ja tullitietojärjestelmäyleissopimus luovat oikeudellisen perustan käytännössä yhtenä tietojärjestelmänä toimivalle kokonaisuudelle. Tullitietojärjestelmä otettiin käyttöön 23 päivänä huhtikuuta 2003.

Neuvoston asetuksen (EY) 515/97 25 artiklassa on luettelo henkilötiedoista, jotka saadaan tallettaa ensimmäisen pilarin tullitietojärjestelmään. Asetuksen 25 artiklan 1 kohdan i) kohdan nojalla kulkuneuvon rekisterinumero saadaan tallettaa tullitietojärjestelmään. Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 4 artiklassa, jossa määrätään kolmannen pilarin tullitietojärjestelmään tallettavista henkilötiedoista, ei mainita kuljetusvälineen rekisterinumeroa. Muilta osin artikloissa mainitut henkilötiedot vastaavat toisiaan.

Napoli II yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluu yhteistyö kansallisen tullilainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi ja avunanto sekä kansallisen että yhteisön tullilainsäädännön rikkomisten vuoksi syytteen ja rangaistukseen saattamiseksi. Napoli II yleissopimuksen 4 artiklassa on määritelty termit kansallinen tullilainsäädäntö, yhteisön tullilainsäädäntö ja rikkomus siten, että yleissopimusta sovelletaan rahanpesurikoksiin, jos varallisuus on saatu rikkomalla tavaran liikkuvuutta rajoittavaa lainsäädäntöä tai rikkomalla kansallisia valmisteveroja, yhdenmukaistettuja valmisteveroja, maahantuonnin yhteydessä suoritettavaa arvonlisäveroa tai

yhteistä maatalouspolitiikka koskevaa lainsäädäntöä. Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 1 artiklan 1 kohtaan sisältyvän kansallisen tullilainsäädännön määritelmän perusteella yleissopimus soveltuu rahanpesurikoksiin vain silloin, kun kyseinen varallisuus on peräisin laittomasta huumausaineiden kaupasta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tarkoituksena on hyväksyä ja saattaa kansallisesti voimaan pöytäkirja, joka koskee tullitietojärjestelmäyleissopimuksen muuttamista. Pöytäkirjan avulla tullitietojärjestelmäyleissopimuksen eräät määräykset saatetaan yhdenmukaiseksi Napoli II yleissopimuksen ja neuvoston asetuksen (EY) 515/97 vastaavien määräysten kanssa.

Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen soveltamisalaa laajennettaisiin rahanpesurikosten osalta siten, että se vastaisi Napoli II yleissopimuksen soveltamisalaa. Napoli II yleissopimusta sovelletaan rahanpesurikoksiin, jos varallisuus on saatu rikkomalla tavaran liikkuvuutta rajoittavaa lainsäädäntöä tai rikkomalla kansallisia valmisteveroja, yhdenmukaistettuja valmisteveroja, maahantuonnin yhteydessä suoritettavaa arvonlisäveroa tai yhteistä maatalouspolitiikka koskevaa lainsäädäntöä. Napoli II yleissopimuksen soveltamisalaa ei ole siten rajoitettu rahanpesurikosten osalta vain laittomasta huumausaineiden kaupasta peräisin olevaan varallisuuteen kuten tullitietojärjestelmäyleissopimuksessa. Olisi perusteltua laajentaa tullitietojärjestelmäyleissopimuksen mukaisesti harjoitettava yhteistyö yhtä laajaksi, koska kolmannen pilarin tullitietojärjestelmää tulee voida hyödyntää pyydetäessä virka-apua Napoli II yleissopimuksen perusteella. Tullitietojärjestelmäyleissopimukseen sisältyvän rahanpesurikoksen määritelmän laajentamisen vuoksi muutettavaksi tulisi myös tullilain (1466/1994) 23 b §:n 1 momentti.

Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen määrittäminen tullitietojärjestelmään tallettavista henkilötiedoista muutettaisiin yhdenmukaiseksi neuvoston asetuksen (EY) 515/97 vastaavan artiklan kanssa määrittelemällä kulkuneuvon rekisterinumero sellaiseksi henkilötiedoksi,

joka saadaan tallettaa kolmannen pilarin tullitietojärjestelmään. Tullitietojärjestelmän kuljetusvälineitä koskevat tiedot ovat käyttökelvottomia ilman rekisterinumeroa, koska käytännössä yksittäinen kuljetusväline voidaan tunnistaa ainoastaan rekisterinumeron avulla. Mikäli rekisterinumeroa koskevaa tietoa ei ole saatavilla, epäilysten alaisten tavarakuljetusten valitseminen tarkastettavaksi olisi hyvin vaikeaa. Tämän vuoksi on perusteltua, että kuljetusvälineen rekisterinumero saataisiin tallettaa myös kolmannen pilarin tullitietojärjestelmään.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä organisaatio- tai henkilövaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Pöytäkirja on valmisteltu neuvoston tulliyhteistyöryhmässä, jossa Suomea edustivat valtiovarainministeriö ja Tullihallitus. Pöytäkirja allekirjoitettiin 12 päivänä maaliskuuta 1999 Brysselissä.

Pöytäkirjan valmisteluvaiheessa hallitus antoi eduskunnalle valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti tiedoksi ehdotuksen neuvoston säädökseksi pöytäkirjan tekemisestä tullitietojärjestelmäyleissopimuksen muutta-

miseksi (U 52/1998 vp). Valtiovarainvaliokunta antoi asiasta lausunnon (VaVL 42/1998 vp).

Hallituksen esitys on laadittu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä ja Tullihallitukselta.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Suomi hyväksyi tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 30 päivänä joulukuuta 1998 (SopS 56/2000). Samalla Suomi hyväksyi yleissopimukseen liittyvän Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskevan pöytäkirjan sekä mainitun yleissopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken tehdyn sopimuksen. Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken tehty sopimus on tullut Suomen osalta voimaan 1 päivänä marraskuuta 2000 (SopS 57/2000). Väliaikaista soveltamista koskeva sopimus lakkaa olemasta voimassa tullitietojärjestelmäyleissopimuksen tullessa voimaan. Tullitietojärjestelmäyleissopimus ei ole vielä tullut kansainvälisesti voimaan. Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen voimaantulo on edellytyksenä tässä esityksessä tarkoitettun pöytäkirjan voimaantulolle.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Pöytäkirjan sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Artiklalla muutetaan yleissopimuksen 1 artiklan kohdan toiseen luettelma-kohtaan sisältyvää rahanpesurikoksen määritelmää. Yleissopimuksen nykyisen määritelmän nojalla sopimus soveltuu rahanpesurikoksiin silloin, kun varallisuus on peräisin laittomasta huumausaineiden kaupasta. Rahanpesurikoksen määritelmään on lisätty maininta tiettyihin säädöksiin tai määräyksiin kohdistuvista rikkomuksista peräisin olevista, suoraan tai välillisesti saaduista taikka suoraan tai välillisesti siinä käytetyn omaisuuden tai tuoton siirrosta, muuntamisesta, kätke-

sestä tai peittelystä. Artiklassa määrätään, että säädöksillä ja määräyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä ensinnäkin niitä jäsenvaltion lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joiden soveltaminen kuuluu kokonaisuudessaan tai osittain kyseisen jäsenvaltion tullihallinnon toimivaltaan ja jotka koskevat sellaisten tavaroiden liikkuvuutta rajojen yli, joihin kohdistuu kielto-, rajoitus- tai valvontatoimenpiteitä sekä yhdenmukaistamattomia valmisteveroja. Artiklassa mainitaan erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 36 (nykyisin 30 artikla) ja 223 (nykyisin 296 artikla) artiklassa tarkoitettun kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet. Esimerkkinä kansallisesta tullilainsäädännöstä voidaan

mainita lait, joilla kielletään psykotrooppisten aineiden vienti ja tuonti, sekä tiettyjen aseiden maahantuonnin edellytyksiä rajoittavat lait. Toiseksi säädöksillä ja määräyksillä tarkoitetaan niitä yhteisön säännöksiä ja niiden soveltamissäännöksiä, jotka koskevat jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisessä kaupassa sekä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa liikkuvien tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakulkua ja alueella oloa. Kyse on tavaroista, joilla ei ole yhteisöasemaa tai joiden yhteisöaseman vahvistamiseksi tarvitaan lisätarkastuksia tai -tutkimuksia. Kolmanneksi säädöksillä ja määräyksillä tarkoitetaan yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä annettuja yhteisön säännöksiä ja erityissääntöjä, jotka koskevat maataloustuotteiden jalostamisessa tuotettuja tavaroita. Neljänneksi säädöksillä ja määräyksillä tarkoitetaan kaikkia yhdenmukaistettuja valmisteveroja ja tuonnin yhteydessä suoritettavaa arvonlisäveroa koskevia yhteisön säännöksiä sekä niitä koskevia kansallisia soveltamissäännöksiä. Oikaisupöytäkirjalla saatettiin suomenkielisen pöytäkirjan 1 artikla iv) kohta yhdenmukaiseksi muiden kieliversioiden kanssa.

Käytännössä muutos merkitsee sitä, että yleissopimusta sovellettaisiin rahanpesurikokseen silloin, kun varallisuus on saatu rikkomalla tavaran liikkuvuutta rajoittavaa lainsäädäntöä tai rikkomalla lainsäädäntöä, joka koskee kansallisia valmisteveroja, yhdenmukaistettuja valmisteveroja, yhteistä maatalouspolitiikkaa tai tuonnin yhteydessä suoritettavia arvonlisäveroa. Lisäksi yleissopimusta sovellettaisiin aikaisempaan tapaan silloin, kun varallisuus on peräisin laittomasta huumausaineiden kaupasta. Tullitietojärjestelmäyleissopimuksen soveltamisala rahanpesurikoksen osalta vastaisi Napoli II yleissopimuksen soveltamisalaa.

Tullilain (1466/1994) 23 b §:n 1 momentissa on tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdan toista luettelukohtaa vastaavasti säädetty, että kolmannen pilarin tullitietojärjestelmään saa tallettaa tietoja laittomasta huumausaineiden kaupasta peräisin olevan taikka siinä käytetyn omaisuuden tai tuoton siirtoa, muuntamista, kätkemistä tai peittelyä käsittävien rikosten ehkäisemiseksi, tutkimiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi. Tullitietojärjestelmäyleissopi-

mukseen sisältyvän rahanpesurikoksen määritelmän muuttaminen edellyttää tullilain 23 b §:n 1 momentin muuttamista vastaavasti.

2 artikla. Artiklan mukaan kuljetusvälineen rekisterinumero lisätään tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 4 artiklassa luetteluihin henkilötietoihin, jotka saadaan tallettaa tullitietojärjestelmään. Artiklaan sisältyvä luettelo tullitietojärjestelmään talletettavia henkilötietoista vastaisi neuvoston asetuksen (EY) 515/97 25 artiklan 1 momenttiin sisältyvää vastaavaa luetteloa.

Tullilain 23 b §:n 1 momentin mukaan tullitietojärjestelmään saa tallettaa tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja. Ottaen huomioon, että tullilaissa on säädetty tullitietojärjestelmään tallettavista henkilötiedoista viittaamalla yleissopimuksen 4 artiklaan, määräyksen muutos ei edellytä lainsäätötoimia.

3 artikla. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä pöytäkirja valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja ilmoitettava hyväksymismenettelyn päätökseen saattamisesta Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille. Pöytäkirja tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun viimeinen jäsenvaltio on tehnyt kyseisen ilmoituksen. Pöytäkirja tulee kuitenkin voimaan aikaisintaan samanaikaisesti yleissopimuksen kanssa.

4 artikla. Pöytäkirjaan voi liittyä jokainen valtio, josta tulee EU:n jäsen. Liittymisasiakirjat talletetaan neuvoston pääsihteeristön huostaan. Artiklassa on myös määräys pöytäkirjan todistusvoimaisista kielistä. Lisäksi artiklassa määrätään, että pöytäkirja tulee voimaan jokaisen siihen liittyvän valtion osalta 90 päivän kuluttua siitä päivästä, kun valtio on tallettanut liittymiskirjansa, mutta kuitenkin aikaisintaan pöytäkirjan voimaantulopäivänä.

5 artikla. Artiklassa määrätään, että valtion, josta tulee EU:n jäsenvaltio ja joka liittyy tullitietojärjestelmäyleissopimukseen sen 25 artiklan mukaisesti, on hyväksyttävä tämän pöytäkirjan määräykset.

6 artikla. Artikla sisältää määräykset pöytäkirjan muuttamismenettelystä. Jokainen pöytäkirjan sopimuspuoli voi ehdottaa siihen muutoksia. Muutosehdotukset toimitetaan tallettajalle, joka toimittaa ne neuvostolle.

Neuvosto tekee muutokset ja suosittaa niiden hyväksymistä jäsenvaltioille niiden valtiosääntöjen asettamien vaatimusten mukaisesti. Muutokset tulevat voimaan 3 artiklan määräysten mukaisesti.

7 artikla. Neuvoston pääsihteeri on pöytäkirjan tallettaja. Tallettaja julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä pöytäkirjaa koskevat ilmoitukset, asiakirjat tai tiedoksiannot.

2. Lakiehdotusten perustelut

2.1. Laki tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin tehdyn pöytäkirjan ja sen suomenkielisen oikaisupöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne pöytäkirjan määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää säännöksen, jonka mukaan tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Perustuslakivaliokunnan antaman lausunnon mukaan (PeVL 40/2002 vp) tällaista täytäntöönpanosäännösten antamiseen oikeuttavaa valtuutusta on tulkittava ja sovellettava supistavasti. Valtuus ei merkitse, että asetuksella voitaisiin antaa yleisesti säännöksiä kaikista ehdotetulla lailla säännellyistä asioista, vaan sen nojalla voidaan antaa vain lain asianmukaisen täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä säännöksiä. Tällaisia ovat esimerkiksi välttämättömät viranomaistoimintaa ohjaavat säännökset.

3 §. Pykälän mukaan lain voimaantuloajankohdasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 49/2001 vp) mukaisesti kyseessä voidaan katsoa olevan Euroopan unionissa tehtyyn päätökseen liittyvästä Suomen toi-

menpiteestä, joka perustuslain (731/1999) 93 §:n 2 momentin nojalla kuuluu valtioneuvoston toimivaltaan.

2.2. Tullilaki

23 b §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi tullitietojärjestelmäyleissopimuksen muutosta vastaavasti siten, että siihen lisättäisiin viittaus yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdan toisessa luettelmakohdassa lueteltujen säädösten ja määräysten rikkomiseen. Tämä tarkoittaisi sitä, että tullitietojärjestelmään saisi tallettaa tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja ja muita tietoja voimassa olevan 23 b §:n 1 momentissa säädettyjen tarkoitusten lisäksi myös kysymyksessä olevien säädösten ja määräysten rikkomisesta peräisin olevan taikka niissä käytetyn omaisuuden tai tuoton siirtoa, muuntamista, kätkemistä tai peittelyä käsittävien rikosten estämiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi. Tietojen tallettamisen edellytyksenä olisi nykyiseen tapaan, että epäiltävästä rikoksesta voisi seurata vankeutta. Lisäksi suomenkielisessä laissa olevan pykälän 1 momenttiin sisältyvät sanat ehkäiseminen ja tutkiminen ehdotetaan korvattavaksi sanoilla estäminen ja selvittäminen.

3. Voimaantulo

Pöytäkirja tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun viimeinen jäsenvaltio, joka oli Euroopan unionin jäsen neuvoston hyväksyessä pöytäkirjan säädöksen tämän pöytäkirjan tekemisestä, 12 päivänä maaliskuuta 1999, on ilmoittanut Euroopan unionin pääsihteerille hyväksymisen edellyttämän menettelyn loppuunsaattamisesta. Pöytäkirja tulee kuitenkin voimaan aikaisintaan samanaikaisesti tullitietojärjestelmäyleissopimuksen kanssa. Myös tullitietojärjestelmäyleissopimus tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet sopimuksen hyväksymisestä. Tällä hetkellä yleissopimuksen hyväksymisestä ovat ilmoittaneet kaikki jäsenvaltiot Belgiaa lukuun ottamatta. Pöytäkirjan hyväksymisestä on ilmoittanut Alankomaat, Espanja, Irlanti, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Portugali, Rans-

ka, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta. Tullitietojärjestelmäyleissopimus eikä näin ollen myöskään pöytäkirja ole vielä tulleet kansainvälisesti voimaan.

Esitykseen sisältyvien lakiehdotusten voimaantuloajankohdasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin pöytäkirja.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvattun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka jos määräyksen tarkoittamasta määräyksestä on voimassa lain säännöksiä tai jos siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Pöytäkirja sisältää kaksi määräystä, jotka kuuluvat edellä esitetyn mukaisesti lainsäädännön alaan. Ensinnäkin pöytäkirjan 1 artiklalla muutetaan yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohtaan sisältyvää kansallisen tullilainsäädännön määritelmää siten, että sopimuksen soveltamisalaa rahanpesun osalta laajennetaan. Määritelmä vaikuttaa välillisesti lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten sisältöön ja soveltamiseen, ja sen vuoksi sen voidaan katsoa kuuluvan itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

Toiseksi lainsäädännön alaan kuuluu pöytäkirjan 2 artikla, joka koskee tietojärjestel-

mään talletettavia henkilötietoja. Sen mukaan kuljetusvälineen rekisterinumero lisätään tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 4 artiklassa lueteltuihin henkilötietoihin, jotka saadaan tallettaa tullitietojärjestelmään. Tullilain 23 b §:n 1 momentissa säädetään Euroopan unionin tullitietojärjestelmään tallettavista henkilötiedoista viittaamalla tullitietojärjestelmäyleissopimuksen 4 artiklaan. Perustuslain 10 §:n mukaan henkilötietojen suojasta säädetään lailla. Perustuslakivaliokunta on käytännössään luonnehtinut perustuslain jättävän henkilötietojen suojaa tarkoittavan sääntelyn yksityiskohdat lainsäätäjän harkintaan (esim. PeVL 1/2002 vp). Hallintovaliokunnan lausunnoista ilmenee, että henkilötietojen suojan kannalta tärkeitä sääntelykohteita ovat muun ohella rekisteröitävien henkilötietojen sisältö (esim. HaVM 26 ja 27/2002 vp).

5. Käsittelyjärjestys

Pöytäkirja ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Pöytäkirja voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaatamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Brysselissä 12 päivänä maaliskuuta 1999 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan (nykyisin 31 artikla) perusteella tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin tehdyn pöytäkirjan, sellaisena kuin sen suomenkielinen versio on oikaistuna.

Koska pöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa luetteluihin tietoihin tehdyn pöytäkirjan ja sen suomenkielisen oikaisupöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Brysselissä 12 päivänä maaliskuuta 1999 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan (nykyisin 31 artikla) perusteella tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa luetteluihin tietoihin tehdyn pöytäkirjan, sellaisena kuin sen suomenkielinen versio on oikaistuna, lainsäädännön alaan kuu-

luvut määräykset ovat lakina voimassa niin kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2.

Laki**tullilain 23 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 23 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1104/1998, seuraavasti:

23 b §

Euroopan unionin tullitietojärjestelmään saa tallettaa tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja ja muita tietoja tavaroiden tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta koskevien laissa säädettyjen kieltojen ja rajoitusten rikkomisen estämiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi sekä laittomasta huumausaineiden kaupasta tai edellä mainitun yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdan toisessa luettelukohdassa lueteltujen säädös-

ten ja määräysten rikkomisesta peräisin olevan taikka laittomassa huumausainekaupassa tai mainittujen säädösten ja määräysten rikkomisessa käytetyn omaisuuden tai tuoton siirtoa, muuntamista, kätkemistä tai peittelyä käsittävien rikosten estämiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi, jos epäiltävästä rikoksesta voi seurata vankeutta.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

*Liite 1
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

tullilain 23 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 23 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1104/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 b §

Euroopan unionin tullitietojärjestelmään saa tallettaa tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja ja muita tietoja tavaroiden tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta koskevien laissa säädettyjen kieltojen ja rajoitusten rikkomisen ehkäisemiseksi, tutkimiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi sekä laittomasta huumausaineiden kaupasta peräisin olevan taikka siinä käytetyn omaisuuden tai tuoton siirtoa, muuntamista, kätkemistä tai peittelyä käsittävien rikosten ehkäisemiseksi, tutkimiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi, jos epäiltävästä rikoksesta voi seurata vankeutta.

Ehdotus

23 b §

Euroopan unionin tullitietojärjestelmään saa tallettaa tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja ja muita tietoja tavaroiden tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta koskevien laissa säädettyjen kieltojen ja rajoitusten rikkomisen *estämiseksi, selvittämiseksi* ja syyteharkintaan saattamiseksi sekä laittomasta huumausaineiden kaupasta *tai edellä mainitun yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa lueteltujen säädösten ja määräysten rikkomisesta* peräisin olevan taikka *laittomassa huumausainekaupassa tai mainittujen säädösten ja määräysten rikkomisessa* käytetyn omaisuuden tai tuoton siirtoa, muuntamista, kätkemistä tai peittelyä käsittävien rikosten *estämiseksi, selvittämiseksi* ja syyteharkintaan saattamiseksi, jos epäiltävästä rikoksesta voi seurata vankeutta.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

NEUVOSTON SÄÄDÖS,

annettu 12 päivänä maaliskuuta 1999,

pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdystä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin

(1999/C 91/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

sekä katsoo, että

tullialan yhteistyötä koskevien säädösten yhtenäistämisen ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan tehostamisen vuoksi on laajennettava tuottoa koskevan rahanpesun soveltamisalaa ja sisällytettävä ”kuljetusvälineen rekisterinumero” yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin,

ON PÄÄTTÄNYT tehdä pöytäkirjan, jonka teksti on tämän säädöksen liitteenä ja jonka jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat tänä päivänä allekirjoittaneet, ja

SUOSITTAA, että jäsenvaltiot hyväksyvät sen valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 12 päivänä maaliskuuta 1999.

Neuvoston puolesta
O. SCHILY
Puheenjohtaja

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehty

PÖYTÄKIRJA

tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdystä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin

Tämän pöytäkirjan KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioita, ja jotka

VIITTAAVAT 12 päivänä maaliskuuta 1999 annettuun Euroopan unionin neuvoston säädökseen, ja

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen (1), jäljempänä `yleissopimus`, sekä

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Muutetaan yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdan toinen luetelmakohta seuraavasti:

"— kansainvälisestä laittomasta huumausaineiden kaupasta tai jäljempänä lueteltuihin säädöksiin tai määräyksiin kohdistuvista rikkomuksista peräisin olevan, suoraan tai välillisesti saadun taikka suoraan tai välillisesti siinä käytetyn omaisuuden tai tuoton siirtoa, muuntamista, kätkemistä tai peittelyä:

i) jäsenvaltion lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joiden soveltaminen kuuluu kokonaisuudessaan tai osittain kyseisen jäsenvaltion tullihallinnon toimivaltaan ja jotka koskevat sellaisten tavaroiden liikkuvuutta rajojen yli, joihin kohdistuu erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 36 ja 223 artiklassa tarkoitettuja kielto-, rajoitustai valvontatoimenpiteitä, sekä yhdenmukais-tamattomia valmisteveroja;

ii) kaikkia yhteisön säännöksiä ja niiden soveltamista koskevia säännöksiä, jotka koskevat jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisessä kaupassa sekä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa liikkuvien tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakulkua ja alueella oloa, kun on kyse tavaroista, joilla ei ole perustamissopi-

muksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua yhteisöasemaa, tai tavaroista, joiden yhteisöaseman vahvistamiseksi tarvitaan lisätarkastuksia tai -tutkimuksia;

iii) kaikkia yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä annettuja yhteisön säännöksiä ja erityissääntöjä, jotka koskevat maataloustuotteiden jalostamisessa tuotettuja tavaroita;

iv) kaikkia tuonnin yhteydessä suoritettavia valmisteveroja ja arvonlisäveroa koskevia yhteisön säännöksiä ja niitä koskevia kansallisia soveltamissäännöksiä."

2 artikla

Lisätään seuraava luokka yleissopimuksen 4 artiklassa lueteltuihin tietoihin:

"ix) kuljetusvälineen rekisterinumero."

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä tämä pöytäkirja valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tallettajalle valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisten, tämän pöytäkirjan hyväksymiseksi tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

3. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä, kun viimeinen tämän muodollisuuden suorittanut valtio, joka on Euroopan unionin jäsen silloin kun neuvosto hyväksyy tämän pöytäkirjan tekemistä koskevan säädöksen, on tehnyt 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen. Se tulee kuitenkin voimaan aikaisintaan samanaikaisesti yleissopimuksen kanssa.

4 artikla

1. Tähän pöytäkirjaan voi liittyä jokainen valtio, josta tulee Euroopan unionin jäsen.
2. Liittymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan.
3. Tämän pöytäkirjan teksti, jonka Euroopan unionin neuvosto on laatinut pöytäkirjaan liittyvän valtion kielellä tai kielillä, on todistusvoimainen.
4. Tämä pöytäkirja tulee voimaan siihen liittyneen jäsenvaltion osalta yhdeksänkymmenen päivän kuluttua sen liittymisasiakirjan tallettamispäivästä, tai tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä, jos se ei vielä ole tullut voimaan edellä mainitun yhdeksänkymmenen päivän määräajan päättyessä.

5 artikla

Valtion, josta tulee Euroopan unionin jäsenvaltio ja joka liittyy yleissopimukseen sen 25 artiklan mukaisesti, on hyväksyttävä tämän pöytäkirjan määräykset.

6 artikla

1. Tämän pöytäkirjan korkeana sopimuspuolena olevat jäsenvaltiot voivat ehdottaa muutoksia tähän pöytäkirjaan. Muutosehdotukset toimitetaan tallettajalle, joka toimittaa ne neuvostolle.
2. Neuvosto tekee muutokset ja suosittaa niiden hyväksymistä jäsenvaltioille niiden valtiosääntöjen asettamien vaatimusten mukaisesti.
3. Näin tehdyt muutokset tulevat voimaan 3 artiklan määräysten mukaisesti.

7 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän pöytäkirjan tallettaja.
2. Tallettaja julkaisee tätä pöytäkirjaa koskevat ilmoitukset, asiakirjat tai tiedoksiannot Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

JULISTUKSET

1. Espanjan kuningaskunta julistaa aikomuksenaan olevan, että sisällytettäessä tietoja tullitietojärjestelmään se sitä ennen kussakin tapauksessa ottaa huomioon oikeusturvan ja syyttömyysoletuksen periaatteet, erityisesti silloin kun lisättävät tiedot liittyvät veroasioihin.

2. Tanska julistaa omalta osaltaan, että 1 artiklaa sovelletaan ainoastaan sellaisiin rikkomuksiin, joiden yhteydessä varastetun tavaran kätkeminen on Tanskan lain mukaan aina rangaistava teko mukaan lukien Tanskan rikoslain 191 a pykälä varastettujen huumeusaineiden kätkemisestä erityisen törkeän salakuljetuksen yhteydessä.

Oikaistaan neuvoston säädös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehtyyn pöytäkirjaan tuottoon liittyvän rahanpesun soveltamisalasta tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyssä yleissopimuksessa ja kuljetusvälineen rekisterinumeron sisällyttämisestä yleissopimuksessa lueteltuihin tietoihin

(Euroopan yhteisöjen virallinen lehti C 91, 31. maaliskuuta 1999)

(2005/C 110/15)

Sivulla 2, yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan iv alakohta:

korvataan: ”iv) kaikkia tuonnin yhteydessä suoritettavia valmisteveroja ja arvonlisäveroa koskevia yhteisön säännöksiä ja niitä koskevia kansallisia soveltamissäännöksiä.”

seuraavasti: ”iv) kaikkia yhdenmukaistettuja valmisteveroja ja tuonnin yhteydessä suoritettavaa arvonlisäveroa koskevia yhteisön säännöksiä sekä niitä koskevia kansallisia soveltamissäännöksiä.”